

Magyarország határok nélkül

Elkészült a frankfurti könyvvásár kulturális programja

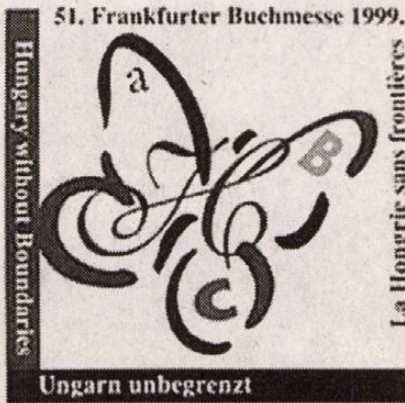
Fél évvel az 1999. évi Frankfurti Nemzetközi Könyvvásár megnyitóját megelőzően kialakult az a kulturális program, amelyet a rendezvény idején díszvendége, Magyarország állított össze. A középpontban – természetesen – a magyar irodalom megismertetése áll, de Frankfurtban a könyvvásár idején valamennyi művészeti ág jeles hazai képviselői bemutatkoznak. A vásár területén álló magyar pavilonban többféle kiállítás várja majd az érdeklődőket.

A rendezvény mottójául választott „Magyarország határok nélkül” szlogen elsősorban arra utal, hogy a magyar kultúra az európai kultúra szerves része, annak egyre gazdagítóbb eleme, de felidézi Magyarországnak a vasfüggöny lebontásában játszott úttörő szerepét a határok szabaddá tételének tizedik évfordulóján. A mottó szimbolizáló logó Zsótér László munkája: nemzeti színekben megjelenített pillangóként ábrázolja Magyarországot nemzetközi jelét, a H betűt.

Száz német nyelvű kötet

A frankfurti könyvvásár kiemelkedő lehetőséget kínál a magyar irodalmi élet minél teljesebb nemzetközi bemutatkozásához. Az olyan, Európában már ismert szerzők mellett, mint Szabó Magda, Kertész Imre, Konrád György, Nádas Péter, Esterházy Péter, **Eörsi István**, első idegen nyelvű kötettel jelentkeznek többek között Kukorely Endre, Garaczi László, Bartis Attila, Márton László és Závada Pál.

Bernáth Árpád, a magyar kulturális program szervezésével és lebonyolításával megbízott Frankfurt '99 Kht. ügyvezető igazgatója szerint hangsúlyt kapott a magyar írók németországi bemutatása is. Regényteljesítményekkel például Vathy Zsuzsa, Gordon Agáta és Horányi Katalin, versesköteteket ad ki a berlini Kalász Orsolya, míg a Bécsben élő Vándor Györgyi önéletrajzi írásában az ötvenes évekből börtönlélményeit eleveníti fel.

La Hongrie sans frontières

A nemzeti-kisebbségi irodalom képviselésében többek között egy roma verses antológia és Lakatos Menyhért meséskönyve is jelen lesz a magyar standon. Számátalan zsidó témájú kötet is megjelenik az ünnepi alkalomra, közülük is kiemelkedik Haber Péter A zsidó Budapest című alkotása. A határon túli magyar irodalmat számos író és költő képviseli majd (Sütő András, Kányádi Sándor, Grendel Lajos, Tolnai Ottó és sokan mások), míg a mai magyar novellairodalmat két antológia: a Magyarország hétfőtől péntekig és a Királyság a szélén című kötet reprezentálja. A magyar irodalom klasszikusait Kosztolányi Dezső, Krúdy Gyula, Móricz Zsigmond és Radnóti Miklós művei képviselik.

Bernáth Árpád szerint nehéz előre megmondani, hogy végül is hány magyar író könyve lesz jelen a könyvvásáron. A kht. a szépirodalom területén közvetlenül 80-90 alkotó csaknem 100 kötetének német nyelvű megjelenését támogatja. Az előzetes számítások szerint összesen nagyjából 160 író 500 kötetét kínálják majd az őszi könyvvásáron. A választékok a történelmi és a tudományos-ismeretterjesztő könyvek, a művészeti albumok és egyéb kiadványok teszik teljessé. A német, svájci és osztrák könyvkiadók mellett várhatóan csaknem 50 magyar kiadó is megpróbál – idegen nyelvű kiadványaival – megje-

lenni a világ leghatalmasabb könyvpiacán.

Bernáth Árpád szerint az összes olyan magyar írónak felajánlották, hogy személyesen is részt vegyen a frankfurti rendezvényen, akiknek ebből az alkalomból idegen nyelvű kötete jelenik meg. Az azonban nem célszerű, és technikailag sem oldható meg, hogy mindegyikük felolvasást is tartson a magyar pavilonban a könyvvásár ideje alatt. Éppen ezért a kht. szervezésében idén több német városban – például Darmstadtban és Heidelbergben – 60-70 felolvasás lesz, amelyen nagyjából 100 szerző vehet majd részt. A frankfurti könyvvásáron Esterházy Péter tartja majd a nyitófelolvasást.

A Frankfurt '99 Kht. költségvetése a jelenlegi számítások szerint körülbelül 600 millió forint. Ebből eddig csaknem 200 millió forintot fizettek ki, de a maradék pénz nagy részét is már lekötötték. A költségek tovább növekedhetnek, ha a kulturális tárca elfogadja a frankfurti szervezők legújabb ajánlatát, mely szerint a tervekben szereplő 1800 négyzetméteres pavilon helyett egy 5000 négyzetméteres csarnokot bocsátanának a rendelkezésünkre. Mindez nem érintené a magyar pavilonba eddig tervezett rendezvények szervezését: a pluszteret újabb programokra lehetne használni.

Tudósok szobrai

A tervek szerint a magyar pavilonban 12 kiemelkedő tudós és művész szobrát állítanak fel, akik egy-egy tudományos-művészeti területet reprezentálnának. Több kiállítás mutatja majd be a magyar kultúra sokszínűségét. A Szép magyar könyvek című kiállítás a századfordulótól a nyolcvanas évekig kötetnyi nyomon a magyar könyvkiadás esztétikai fejlődését. Ennek kapcsán olyan illusztrátorok munkásságával ismerkedhet meg a közönség, mint Kass János, Maurer Dóra vagy Swierkiewicz Róbert.

A Magyar hírességek a világtörténe-

lomben című kiállítás a legnagyobb magyar feltalálók munkáinak állít emléket. Néhány fontos találmányt, például Eötvös Loránd ingáját vagy Jedlik Ányos motorját modell is szemlélteti majd. A Német-magyar kölcsönhatások a könyvkultúrában című kiállítás a németországi gyökerű könyvkiadók XV-XIX. századi magyarországi munkáival foglalkozik, azonkívül bemutatja például a reformkor idején Lipcsében nyomtatott Wesselényi-, Széchenyi-, Kossuth- és Tancsics-műveket. A pavilonban helyet kap még egy földrajzi kiállítás, egy Madách Imre-émlékiállítás és egy zeneszoba is, amely átfogó képet nyújt az érdeklődőknek a magyar zenetörténetről.

Finomításokra van mód

A frankfurti könyvvásárhoz kapcsolódva számos képzőművészeti-színházi és zenei rendezvényt terveznek. A zenei program nyitóestjén például a frankfurti Alte Operben Liszt Faust-szimfóniája és Ligeti György Lontano című műve csendül fel a Nemzeti Filharmonikus

Zenekar előadásában, Kocsis Zoltán vezényletével. A további fellépők között találhatók Ránki Dezső zongoraművész, a Festetics Quartett és a Muzsikás együttes is.

A képzőművészeti programok közül kiemelkedik André Kertész fotókiállítás, az Esterházy-gyűjtemény bemutatása, valamint a Rippl-Rónai József-kiállítás. Több helyszínen lesznek színházi események, középpontban a kortárs magyar táncművészettel, de bemutatkozási lehetőséget kap a Trafó művészeti központ is. A magyar filmművészetet reprezentáló vetítéseken a neves kortárs rendezők díjazott filmjei mellett dokumentumfilmek, Budapestről szóló alkotások és egy magyar némafilmből készült válogatás is helyet kapott.

Bernáth Árpád szerint az idei frankfurti könyvvásár magyar kulturális programjának tervezetében jelentős változások már nem várhatók. Finomításokra, újabb szerzők és művek bemutatására azonban feltehetőleg még lesz lehetőség a hátralévő fél évben.

Cseri Péter

A frankfurti könyvvásárra meghívást kapott (kötettel jelentkező) szerzők:

Balla Zsófia, Bari Károly, Bartis Attila, Berniczky Éva, Bodor Ádám, Csoóri Sándor, Dalos György, Darvasi László, **Eörsi István**, Esterházy Péter, Faludy György, Garaczi László, Göncz Árpád, Gergely Ágnes, Határ Győző, Háy János, Hazai Attila, Horányi Katalin, Hubay Miklós, Janikovszky Éva, Jókai Anna, Juhász Ferenc, Kalász Márton, Kányádi Sándor, Karafiáth Orsolya, Kemenes Géfin László, Kertész Imre, Konrád György, Kornis Mihály, Kovács András Ferenc, Krasznahorkai László, Kukorely Endre, Ladik Katalin, Lakatos Menyhért, Lengyel Péter, Márton László, Mészöly Miklós, Mezey Katalin, Nádas Péter, Orbán Ottó, Oravecz Imre, Parti Nagy Lajos, Petőcz András, Petri György, Pomogáts Béla, Rakovszky Zsuzsa, Sándor Iván, Schein Gábor, Somlyó György, Spiró György, Sütő András, Szabó Magda, Szijj Ferenc, Szilágyi István, Székárosi Endre, Szőcs Géza, Tandori Dezső, Takács Zsuzsa, Tar Sándor, Tatár Sándor, Temesi Ferenc, Tolnai Ottó, Tóth Krisztina, Vámos Miklós, Vathy Zsuzsa, Závada Pál

A magyar irodalom Nyugaton élő képviselői közül: Richard Aczél, Gyula Borbándi, Alpár Bujdosó, Zsuzsanna Gahse, György Gömöri, Hildegard Grosche, Eva Haldimann, Paul Kárpáti, Ágota Kristóf, Ephraim Kishon, Tibor Papp, Iván Sanders, András Sándor, Dezső Monoszló, Pál Nagy, Hans Skirecki, Imre Török. (Forrás: Frankfurt '99 Kht.)